

Ревизија сврсисходности
пословања

Управљање висећим мостовима у Републици Србији

Извор: ДРИ

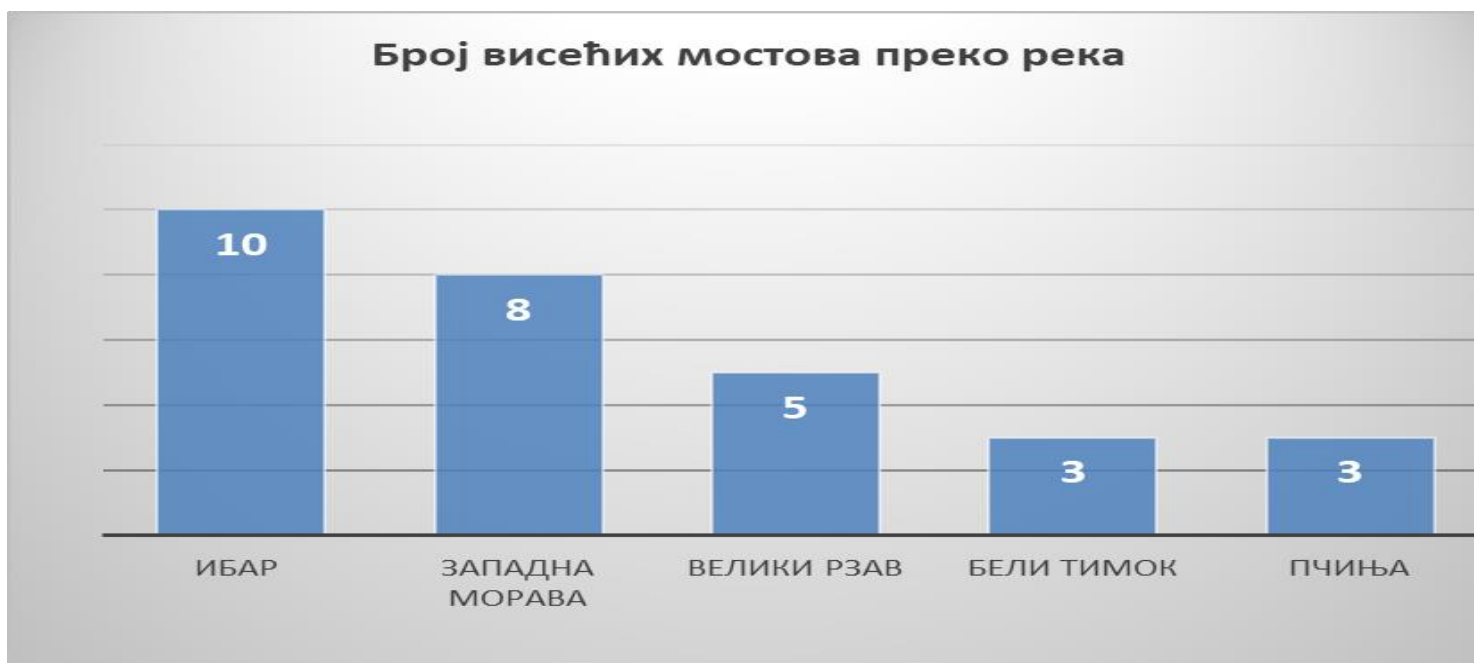
Висећи мостови у Краљеву: небезбедан мост за коришћење на Западној Морави (слика лево) и безбедан мост за коришћење на Ибру у Матарушкој Бањи (слика десно)

- На основу података Министарства и ЈЛС, у Републици Србији постоји укупно 70 viseћих мостова на територији 36 ЈЛС;
- Највише viseћих мостова има на територији Града Краљева (десет), затим општине Ариље и општине Медвеђа (по пет viseћих мостова), Града Зајечара (четири), а Град Чачак, општина Лебане и општина Трговиште имају по три viseћа моста. Преостали viseћи мостови су распоређени тако да осам ЈЛС има по два viseћа моста, а 21 ЈЛС има по један viseћи мост на својој територији.

- Од наведених 70 viseћих мостова, пет мостова је распона преко 100 метара и 20 мостова распона између 50 и 100 метара. На територији Општине Кањижа налази се најдужи viseћи мост (око 354 метара);
- Највише viseћих мостова има преко реке Ибар (укупно десет мостова и то седам у Краљеву, два у Рашкој и један мост који се налази на територији обе ЈЛС), затим Западне Мораве (осам од којих су три у Чачку, два у Краљеву, по један у Пожеги, Трстенику и Ћићевцу), Великог Рзава (пет у Ариљу), Белог Тимока (три у Зајечару) и Пчиње (три у Трговишту).

Да бисмо утврдили циљ ревизије, кренули смо од уочених **проблема** у овој области:

Иако висећи мостови немају значајан удео у укупном броју и дужини мостова у Републици Србији, могу да представљају опасност по живот људи ако се њима не управља адекватно.

У претходном периоду нису постојали подаци о броју и стању висећих мостова, што је за последицу имало неодржавање истих. Велики број висећих мостова је изграђен давно (пре више од 50 година) и без грађевинске дозволе.

За већину висећих мостова у Србији није било утврђено власништво, што је утицало на одржавање и безбедност употребе тих мостова.

Циљ ревизије је да се утврди да ли су субјекти ревизије предузели одговарајуће активности како би се ефикасно управљало висећим мостовима.

У складу са циљем ревизије, формулисали смо следећа питања:

1. Да ли су постојећа евиденција мостова и планске активности обезбедиле услове за ефикасно управљање висећим мостовима?
2. У којој мери су надлежни субјекти предузели активности како би висећи мостови били безбедни за коришћење?
3. Да ли је успостављен ефикасан надзор над висећим мостовима?

Ревизијом су обухваћени субјекти који имају надлежности у овој области и то:

- **Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре**, врши надзор над спровођењем Закона о планирању и изградњи и Закона о путевима, као и надзор над радом ЈЛС у обављању поверених послова;
- **Град Краљево**, јединица локалне самоуправе са највећим бројем висећих мостова на територији Републике Србије и
- **Град Зајечар**, јединица локалне самоуправе са највећим бројем висећих мостова за рушење на територији Републике Србије уз Град Краљево.

Ревизијом су обухваћене активности које се односе на управљање висећим мостовима **у периоду 2020–2022. године.**

Опште
информације

Проблем и циљ
ревизије

Субјекти
ревизије

Закључци и
налази

Препоруке и
кључна порука

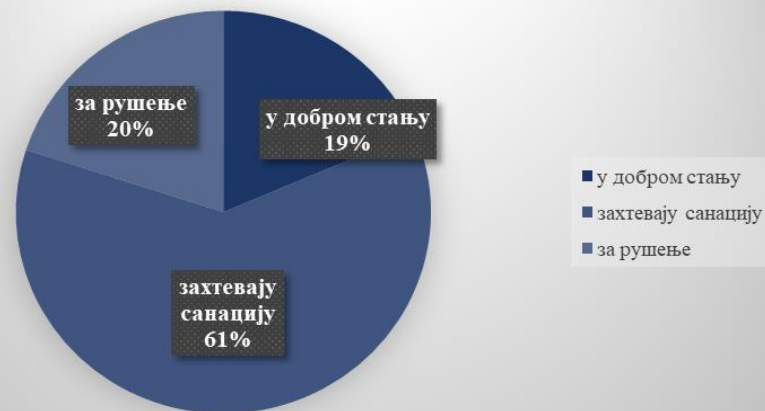
**ЗАКЉУЧАК 1: Није постојала обједињена евиденција
висећих мостова на територији Републике Србије до
краја 2022. године, а планске активности градова –
субјеката ревизије нису у довољној мери обезбедиле
услове за ефикасно управљање висећим мостовима.**

Налаз 1.1. Није постојала обједињена евиденција о броју и стању viseћих мостова на територији Републике Србије, а након налога Министарства из новембра 2022. године ЈЛС су пописале број и процениле стање viseћих мостова на својој територији.

Сврха формирања базе података о viseћим мостовима је да се прикупе и обједине све расположиве информације о viseћим мостовима како би се искористиле у функцији управљања viseћим мостовима. У претходном периоду, није постојала обједињена евиденција о броју и стању viseћих мостова на територији Србије.

Према подацима МГСИ, на основу извршеног пописа и процене стања од стране грађевинске инспекције ЈЛС, а који су ажурирани у току ревизије, од 70 viseћих мостова који се налазе на територији 36 ЈЛС, 13 мостова је у добром стању, 43 моста је за санацију, док је 14 мостова за рушење.

Процењено стање viseћих мостова

Налаз 1.2. У периоду 2020–2022. године Град Краљево није у довољној мери планирао активности у циљу ефикасног управљања висећим мостовима, а Град Зајечар није планирао активности у вези са висећим мостовима.

У Стратегији развоја Града Краљева за период 2015–2020. године, планирана је израда пројектне документације и извођење радова на изградњи – санацији и реконструкцији висећих мостова. Наведене активности нису реализоване јер нису планирана средства за санацију и реконструкцију висећих мостова.

Град Краљево није обезбедио израду плана и програма одржавања висећих мостова са сложеним конструкцијама (распона преко 50 метара) иако је био у обавези према Правилнику за грађевинске конструкције.

Стратегијом локалног економског развоја Града Зајечара за период 2015–2020. године није била планирана санација, као ни изградња висећих мостова.

Опште
информације

Проблем и циљ
ревизије

Субјекти
ревизије

Закључци и
налази

Препоруке и
кључна порука

ЗАКЉУЧАК 2: У периоду 2020–2022. године, надлежни субјекти нису у довољној мери предузели активности како би viseћи мостови били безбедни за коришћење.

Налаз 2.1: Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је у децембру 2022. године донело Инструкцију, али је потребно да прати поступање ЈЛС по истој, у циљу унапређења стања у овој области.

Министарство је 4. новембра 2022. године упутило налог за контролу свих висећих мостова на територији ЈЛС, у коме је наведено да је након несреће и рушења моста у Овчарско-кабларској клисури уочен проблем у вези за стањем легалних и нелегалних висећих мостова на територији Републике Србије.

Имајући у виду да за већину ових мостова није издата грађевинска, нити употребна дозвола, односно да нису евидентирани као јавна својина ЈЛС, те да ЈЛС имају правне недоумице око надлежности и власништва над висећим мостовима, било је неопходно да се донесе инструкција којом би се све претходно наведено јасно дефинисало и како би се предузеле мере на санацији, односно реконструкцији постојећих висећих мостова, у циљу њиховог безбедног коришћења и заштите живота људи који те мостове користе.

Министарство је 7. децембра 2022. године донело Инструкцију о предузимању потребних мера у циљу заштите људских живота и имовине, спречавања настанка штете и отклањања штетних последица насталих коришћењем висећих мостова.

Налаз 2.2: Од 14 висећих мостова у градовима Краљеву и Зајечару, на основу стања утврђеног од стране градских грађевинских инспектора, само један је безбедан за коришћење.

Одржавање грађевинских конструкција треба да се спроводи у складу Правилником за грађевинске конструкције. У оквиру одржавања грађевинске конструкције, потребно је да се спроводе редовни прегледи чији је циљ утврђивање и оцена стања конструкције.

У току ревизије утврдили смо да од 14 висећих мостова у градовима Краљеву и Зајечару само један је безбедан за коришћење. У питању је мост у Матарушкој Бањи на територији Града Краљева. Наведено је засновано на чињеничном стању утврђеном од стране градских грађевинских инспектора, који су у записницима констатовали да мостови нису безбедни за коришћење услед дугогодишњег неодржавања.

Опште
информације

Проблем и циљ
ревизије

Субјекти
ревизије

Закључци и
налази

Препоруке и
кључна порука

Висећи мостови у Краљеву на рекама Западна Морава и Ибар, који су небезбедни за коришћење

Опште
информације

Проблем и циљ
ревизије

Субјекти
ревизије

Закључци и
налази

Препоруке и
кључна порука

Висећи мост на Ибру у Пустом пољу који је небезбедан за коришћење – поред којег је изграђен нови армирано-бетонски друмско-пешачки мост, а стари висећи мост није уклоњен.

Опште
информације

Проблем и циљ
ревизије

Субјекти
ревизије

Закључци и
налази

Препоруке и
кључна порука

Висећи мостови у Зајечару на рекама Бели Тимок и Црни Тимок, који су небезбедни за коришћење

Опште
информације

Проблем и циљ
ревизије

Субјекти
ревизије

Закључци и
налази

Препоруке и
кључна порука

Висећи мост у Матарушкој бањи који је једини безбедан за коришћење, од 14 висећих мостова у градовима Краљеву и Зајечару, на основу стања утврђеног од стране градских грађевинских инспектора

Опште
информације

Проблем и циљ
ревизије

Субјекти
ревизије

Закључци и
налази

Препоруке и
кључна порука

ЗАКЉУЧАК 3: У периоду 2020–2022. године viseћи мостови нису у довољној мери били обухваћени инспекцијским надзором.

Налаз 3.1: У ревидираном периоду, до октобра 2022. године није било надзора републичке грађевинске инспекције над радом грађевинских инспектора ЈЛС у обављању поверених послова инспекцијског надзора у којима су предмет надзора били viseћи мостови.

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре врши надзор над извршењем одредаба Закона о планирању и изградњи и прописа донетих на основу овог Закона, као и надзор над радом ЈЛС у обављању поверених послова у складу са Законом о државној управи.

У току ревизије, утврдили смо да у ревидираном периоду, до октобра 2022. године није било надзора републичке грађевинске инспекције над радом грађевинских инспектора ЈЛС у обављању поверених послова инспекцијског надзора у којима су предмет надзора били viseћи мостови. Након тога, републичка инспекција је извршила надзор на територији две ЈЛС чији су предмет били viseћи мостови.

Налаз 3.2: У ревидираном периоду, пре налога Министарства из новембра 2022. године, није било надзора градске грађевинске инспекције у којима су предмет надзора били viseћи мостови у градовима Краљеву и Зајечару.

У периоду 2020–2022. године пре налога Министарства из новембра 2022. године, viseћи мостови у граду Краљеву нису били предмет инспекцијског надзора, али је у ранијем периоду грађевинска инспекција града Краљева, због небезбедности viseћих пешачких мостова на рекама Ибар и Западна Морава, донела решења о забрани коришћења viseћих мостова.

У Граду Зајечару није било надзора над viseћим мостовима пре налога Министарства из новембра 2022. године, након чега су донета решења о забрани коришћења viseћих мостова.

Према информацијама градова-субјеката ревизије, поједини viseћи мостови се и даље користе иако су небезбедни за коришћење и за које су донета решења о забрани коришћења.

Државна ревизорска институција је након спроведене ревизије дала следеће
препоруке:

Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре да:

- настави да ажурира податке о броју и стању viseћих мостова у успостављеној евиденцији;
- прати да ли јединице локалне самоуправе поступају по Инструкцији Министарства, у циљу унапређења стања у овој области;
- кроз рад грађевинске инспекције, у циљу заштите живота и здравља људи, планира и спроводи надзор над радом грађевинских инспектора ЈЛС у обављању поверених послова инспекцијског надзора у којима су предмет надзора viseћи мостови.

Граду Краљеву и Граду Зајечару да:

- планирају активности како би се обезбедили услови за ефикасно управљање viseћим мостовима;
- предузму активности како би у употреби били само viseћи мостови безбедни за коришћење;
- кроз рад грађевинске инспекције, у циљу заштите живота и здравља људи, наставе да спроводе инспекцијски надзор и прате спровођење изречених мера у којима су предмет надзора viseћи мостови.

Опште
информације

Проблем и циљ
ревизије

Субјекти
ревизије

Закључци и
налази

Препоруке и
кључна порука

Потребно је предузети активности како би viseћи мостови били безбедни за коришћење у циљу заштите људских живота и имовине, као и спречавања настанка штете

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!